

цигани.

В обхвата на християните са включени: гърци, българи, гагаузи, българи шопи, българи арнаути, молдовани, власи, арменци православни, арменци католици, италианци, французи, англичани, унгарци, сърби, немци, казаци (няколко вида).¹³

Въведеният подход при преброяванията на населението на Османската империя прави впечатление в няколко пункта, на основните от които заслужава да се обърне по-специално внимание.

Първо. Липсата на етнонима **“турци”**, което показва, че по онова време за османо-имперската върхушка турците не фигурират като самостоятелен етнос, още повече пък с някаква подчертана значимост, а се третират само като една от съставките на **“мохамеданската”** общност на империята.

Второ. Делението на мюсюлманите на **“стари мюсюлмани”** и **“нестари (по-точно нови, млади) мюсюлмани”** разкрива една противоречива картина по нашите земи. Д. Аркадиев основателно счита, че използването на понятието **“стари мюсюлмани”** за разграничаване на преселниците (татари, черкези и др.) подсказва, че **“За съставителите на този списък е било ясно, че старото мюсюлманско население не е еднородно.”**¹⁴

Трето. Елиминирането на верската разделеност на българския народ, при което ислямизирания българи се включват в групата на **“мюсюлманите”**, при ония общественно-исторически условия означава произволно идентифициране на българските мюсюлмани с османо-турския етнос.

След Освобождението преброяванията у нас също не могат да преодолеят напълно този род слабости, - било защото акцентират на **“религиозната принадлежност”** (без да се отчита достатъчно, че тя е характерна за хора с различна етническа принадлежност - турци, татари, българи и р), било защото извеждат на преден план признака **“матерен език”** (като не се отчита, че един и същи език може да бъде **“матерен”** на различни етноси - например, на турци и гагаузи у нас.

¹³ Д. Аркадиев. Цит. съч., с. 49-50.

¹⁴ Пак там, с. 50.